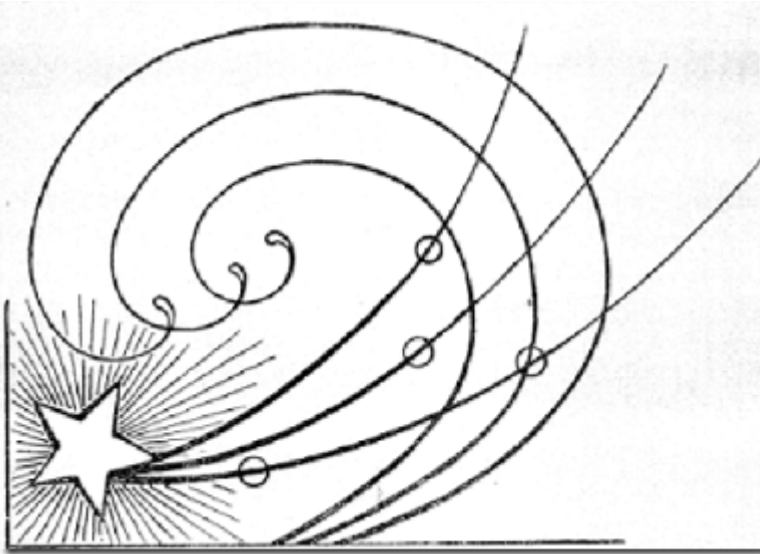

O UMETNOSTI

Jednom u praiskonu
Pristupi nebeskom duhu
Duh zemaljski
I usrdno reče:
Znam da govorim
Sa ljudskim duhom;
Ipak i onu mi reč
Molim te daj,
Kojom zbori
Srce sveta, ljudskom srcu.

Dobri nebeski duh dade tad
Zemaljskom duhu:

Umetnost.

R. Štajner: „Wahrspruchswote“.

Dalje se uživljavala gospođina duša u imaginativni svet. I naiđe na nju jedna druga prilika, opet jako drugačija od onoga što postoji na zemlji. A kad duša gospođina upita: „Ko si ti?“ – odgovori joj duhovna prilika: „Moje ime pravilno upotrebljuju samo oni koji tamo u fizičkom svetu saopštavaju duhovne doživljaje iz duhovne nauke. Jer ja sam imaginacija. I ja potičem iz dalekog carstva. Ali iz toga dalekog carstva ja sam se spustila u oblast hijerarhija, koja se zove oblast duhovne volje“.

„Šta treba da učinim za tebe?“ – upita opet gospođina duša.

I ona pojava je zahtevala da ženina duša sjedini svoje rođeno biće sa ovom pojavom duhova volje. I opet postade gospođina duša sasvim neslična sa običnom duševnom pojavom; ona postade sasvim jedan duševni lik.

„Zato što si to učinila, ti si sad u stanju da ucepiš u ljudske duše onu sposobnost koju ljudi proživljuju na zemlji kao pesničku, kao poetsku maštu. Postala si **prasluka pesničke mašte**. I kroz tebe će ljudi biti u stanju da izraze na svom jeziku nešto što nikad ne bi mogli izraziti, ako bi se držali samo spoljnog fizičkog sveta i hteli samo ponavljati stvari koje postoje u fizičkom spoljašnjem svetu. Ti ćeš dati ljudima mogućnost da kroz tvoju maštu izraze sve što njihovu sopstvenu volju dira, i što se ne bi u drugom obliku moglo izraziti, niti bi moglo da izbije iz duše ljudske zemaljskim srestvima izražavanja. Ti ćeš dati ljudima sposobnost da to izraze. Na krilima tvoga ritma, tvoga metra i svim onim što budeš mogla dati ljudima, ljudi će izraziti nešto za što bi inače jezik bio jedan isuviše grub instrumenat. Ti ćeš im dati mogućnost da dadu izraza onome to se inače ne bi moglo izraziti“.

I izroni u slici *Lirike* ono što se kroz stoleća od kolena do kolena preživljavalo i čitava pokoljenja nadahnjivalo.

„A moći ćeš da obuhvatiš i ono što se nikad ne bi moglo predstaviti jednim spoljnim događajem. Tvoji vesnici biće skaldi, pesnici svih vremena. Oni će u etici obuhvatiti što se zbija iz krugova čovečanstva. I oblik koji primi volja, ako strasti nasrnu jedna na drugu, što ljudi na zemljinom žaru u fizičkom svetu nikad ne bi mogli da izvojuju, ti ćeš svojim srestvima pred njih dočarati na pozornici, gde ćeš im pokazati kako sukobljene strasti donose jednima smrt, a drugima pobedu. **Ti ćeš dati ljudima mogućnost dramske umetnosti“**.

I duša one gospođe primeti u tom trenutku u sebi samoj jedan unutrašnji doživljaj – unutrašnji doživljaj, nešto što se može označiti na zemlji uobičajenim izrazom „viđenje“.

Usled čega se budila? – Budila se usled toga što je videla kao u ogledalu ono čega na zemlji nema. Ona je sama u suštini postala isto sa imaginacijom. **Što na zemlji živi kao poezija – to je slika imaginacije u ogledalu. Sliku imaginacije u ogledalu u pesničkoj umetnosti** vide duša gospođina. Time se ona probudila. Ona je doduše morala tim viđenjem ostaviti sanjarsko carstvo duhovno, ali je bar došla u nešto slično – iako samo kao mrtva slika u ogledalu slično duhovnom životu spirituelne imaginacije. Time je bila probuđena.